

De Top-40 van Nederlandse economen: Theil met stip op één

Inleiding

„Publish or perish”, zo staat er geschreven — en terecht. Evenmin als we de produktie van een boer meten aan de hand van het aantal varkens dat hij *zegt* te kunnen produceren, dienen we wetenschappelijke produktie te meten aan de mooie gedachten die een onderzoeker *zegt* te hebben. De waarderingsgrondslag voor het meten van produktie in de particuliere sector is de markt. Voor wetenschappelijke artikelen zijn er eveneens markten: een binnenlandse, grotendeels Nederlandstalige markt, en een internationale, Engelstalige markt. Vanzelfsprekend is de concurrentie op de binnenlandse markt een stuk minder hevig, alleen al omdat de taalbarrière het aan ten minste 95% van de wetenschappelijke collega's onmogelijk maakt het Nederlandse produkt te keuren. De waarde van een publikatie in het Nederlands is dan ook zeker minder dan die van een publikatie in het Engels. Om een voorafstaand Nederlands onderzoeker te citeren: „Een publikatie in het Nederlands is een non-publikatie”.

Impliciet bestaan er al sinds jaar en dag produktiemaatstaven voor de bijdrage aan de wetenschap. Naarmate men meer publiceert en in betere bladen (d.w.z. met strengere toelatingseisen voor plaatsing van een artikel) geldt men als produktiever. Natuurlijk is dat soort maatstaven gebrekkig: één briljant idee kan meer waard zijn dan tien artikelen in de *American Economic Review*. Maar het feit dat een maatstaf gebrekkig is, is geen reden hem niet te gebruiken, zolang er tenminste geen betere beschikbaar zijn. Economen die schaateloos modellen met begrippen als „nationaal inkomen” of „prijsindexcijfer” hanteren, weten dat maar al te goed. Ik ben dus in goed gezelschap als ik in dit artikel een wetenschappelijke produktiviteitsindex van de Nederlandse economen presenteer.

Het principe

Op grond van hun produktiegedrag vallen onze economen in een paar groepen in te delen. Eerst is daar de brede groep die de sleur van het regelmatig publiceren behendig weet te vermijden. In de woorden van Arnold Heertje en Ria Kuip: „De meeste Nederlandse economen worden nu eenmaal gekenmerkt door de omstandigheid, dat zij nauwelijks tot enige publicistische activiteit komen 1)”. Ten tweede is er de kleinere groep economen die als uitlaatklep het nationale forum kiest. Daarbij kan men denken aan *ESB*, maar ook moet niet worden uitgevlakt het vullen van de kolommen van *Intermediair* of bijvoorbeeld het polemiseren met prof. Van den Doel op de opiniepagina van de kwaliteitskrant. De derde groep — de kleinste — waagt zich in de wereld van de internationale wetenschappelijke tijdschriften. Over deze groep gaat dit artikel.

De opzet is heel eenvoudig. Er bestaan zo'n veertig internationale vakbladen; publikatie in een dergelijk blad levert de auteur *punten* op. Het aantal hangt af van de *kwaliteit* van het blad, de *lengte* van het artikel en de eventuele aanwezigheid van *co-auteurs*. Per auteur worden de aldus vergaarde punten opgeteld over de laatste *vijf jaar*. De som is de *hijscore*. De veertig hoogstgeplaatsten vormen de *Top-40*.

De spelregels

Wie doen mee?

Alleen *Nederlandse economen* doen mee; dat zijn mensen die in Nederland zijn afgestudeerd (vak of studierichting doen er niet toe). Dus *niet* bijvoorbeeld veelschrijvers als W. H. Buiten (Nederlander, maar Angelsaksisch opgeleid) of F. C. Palm (VU, maar Belg); *wel* bijvoorbeeld A. P. Barten en T. C. Koopmans, hoewel zij in het buitenland werken.

Welke tijdschriften tellen mee?

Het gaat om de internationale wetenschappelijke tijdschriften op economisch gebied, aangevuld met een aantal bladen op randgebieden die ook door economen worden gehanteerd als publikatiemedium (zoals de *Journal of the American Statistical Association* en de *Journal of Regional Science*). De Nederlandse tijdschriften (*ESB*, *De Economist*, *Maandschrift Economie*), hoe goed ook, doen niet mee; zoals gezegd gaat het immers om de internationale pers. Artikelen in *De Economist* zijn weliswaar in het Engels, maar internationaal wordt het blad toch weinig gelezen. Het opnemen van *De Economist* zou gelijk staan met het opnemen van bijvoorbeeld Schotse of Canadese bladen. We hebben geprobeerd alleen echt internationaal gelezen bladen op te nemen. Tabel 1 levert de lijst met tijdschriften.

Hoeveel punten levert een artikel op?

Een artikel levert *vijf* punten op, plus *één* per bladzijde. Dit aantal wordt, als het gaat om een *zeer goed* tijdschrift, met *twee* vermenigvuldigd; als het gaat om een *uistekend* tijdschrift, met *drie*; als het gaat om een *toptijdschrift*, met *vier*. Hoe goed een bepaald tijdschrift is staat ook in tabel 1 vermeld.

Hoe zit het met co-auteurs?

Als een artikel één auteur heeft, krijgt hij of zij alle aan dat artikel toegewezen punten. Als er *twee* auteurs zijn,

Tabel 1. De internationale tijdschriften en het aantal artikelen met Nederlandse auteurs, 1975-1979

Naam	Aantal artikelen
Toptijdschriften	
American Economic Review	4
Econometrica	8
Journal of the American Statistical Association	3
Journal of Economic Literature	—
Journal of Political Economy	—
The Review of Economics and Statistics	5
Review of Economic Studies	—
Uitstekende tijdschriften	
Economic Journal	1
International Economic Review	3
Journal of Econometrics	8
Journal of Economic Theory	1
Journal of Mathematical Economics	1
Journal of Public Economics	1
Quarterly Journal of Economics	2
Zeer goede tijdschriften	
Bell Journal of Economics	—
Economica	—
Economic Inquiry	—
Economics Letters	27
European Economic Review	22
Journal of Banking and Finance	1
Journal of Business	—
Journal of Development Economics	—
Journal of Economic Dynamics and Control	—
Journal of Finance	—
Journal of Financial Economics	—
Journal of Human Resources	1
Journal of International Economics	2
Journal of Law & Economics	—
Journal of Marketing	1
Journal of Marketing Research	1
Journal of Monetary Economics	3
Journal of Money, Credit and Banking	—
Journal of Regional Science	2
Kyklos	3
Oxford Economic Papers	1
Public Finance	1
Regional Science & Urban Economics	7
Review of Income and Wealth	2
Southern Economic Journal	1
Weltwirtschaftliches Archiv	6
Zeitschrift für Nationalökonomie	4

1) Arnold Heertje en Ria Kuip, *Dat bonte economenvolk; Nederlandse economen: portretten en interviews*, Amsterdam, 1979, blz. 176.

krijgt ieder een score gelijk aan *tweederde* daarvan; bij drie auteurs ieder de *helft* enz. Bij *n* auteurs dus ieder $2/(n+1)$.

Dit betekent dat de totale score voor een artikel, opgeteld over alle auteurs, maximaal tweemaal de score voor dat artikel zelf wordt, als er maar oneindig veel auteurs zijn. De regel compliceert niet alleen het rekenen op interessante wijze, maar dient ook de rechtvaardigheid: gewoonlijk is bij een artikel een groot deel van het werk (laten we zeggen de helft als er één auteur is) gedaan door anderen, zoals collega's, toezichhoudende hoogleraren ex art. 17 WUB, of assistenten. Hoe meer auteurs nu, hoe zichtbaarder dit onzichtbare deel wordt.

Na toedeling van de punten aan de auteurs worden de aantallen steeds op gehele waarden afgerond.

Welke jaren tellen mee?

De hitlijst is gebaseerd op het totaal van de *laatste vijf jaar*, nu dus op 1975-1979. Ter vergelijking is ook de hitlijst van vorig jaar opgenomen; deze is dus gebaseerd op de periode 1974-1978.

Zijn er nog kleine lettertjes?

Natuurlijk. Een bladzijde in de *Journal of the American Statistical Association*, *Journal of Marketing*, *Journal of Marketing Research* en *The Review of Economics and Statistics* telt voor $1\frac{1}{2}$ i.p.v. 1 vanwege hun grote bladspiegel. Alleen artikelen in het *Engels* tellen bovendien mee. *Correcties* en *congresverslagen* worden overgeslagen. Ten slotte: uiteraard is er langdurig onderzoek verricht voor deze Top-40, zodat er hopelijk niet al te veel fouten in zitten, maar de samensteller is ook maar een mens.

Waarom geen boeken?

Auteurs die lang van stof zijn schrijven misschien liever een boek dan een aantal artikelen. De roem van sommige boeken illustreert dat dit een belangrijke bijdrage kan zijn. Toch zijn er geen boeken verwerkt in de hitscore. De reden hiervoor is de zeer ongelijke kwaliteit van boeken en vooral de ongelijke behandeling van manuscripten. Sommige uitgeverij laten manuscripten uitgebreid beoordelen door deskundigen, bij andere is een aanbevelingsbrief van een kroondocent al voldoende. Omdat er te weinig bekend is van de verschillen in procedure per uitgever, worden boeken buiten de index gelaten. Hoe dan ook, nieuwe ideeën worden meer en meer eerst in de vorm van een wetenschappelijk artikel gepresenteerd en pas later eventueel in boekvorm uitgebreid herhaald.

De uitkomsten

Daar is hij dan, in tabel 2, de eerste Top-40 van de Nederlandse economen. U ziet vermeld: plaats op de Top-40, naam, hitscore nu (1975-1979), en vervolgens plaats en hitscore vorig jaar (die dus betrekking heeft op de periode 1974-1978).

Behalve degenen die in tabel 2 genoemd zijn, hebben nog 34 Nederlandse economen punten vergaard. Alle namen noemen zou te ver gaan; laat het hen tot troost strekken dat zij volgend jaar met relatief weinig moeite tot de Top-40 kunnen doordringen.

- Enige opvallende punten bij de uitkomsten:
- *Theil* staat in beide jaren vast op kop; in 1975-1979 met een score van ongeveer tweemaal die van nummer twee, zijn oud-leerling *Barten*;
 - er staat precies één vrouw bij de Top-40. De lezer kan hier zijn of haar eigen conclusie uit trekken;
 - van de veertig toppers onder onze economen werken er zeven in het buitenland, van wie zes tot de eerste tien behoren. Opvallend is dat *Magnus* (van (16) naar (5)) en *Kapteyn* (van (14/15) naar (6)) niet alleen met dubbele stip de Top-10 zijn binnengekomen, maar ook meteen hun plaats aan een Nederlandse universiteit hebben verwisseld voor een plaats aan de oevers van de Stille Zuidzee. De „buitenlanders” zijn samen goed voor 1619 van de in totaal 4658 punten op de Top-40. Kan een

Tabel 2. De Top-40 van de Nederlandse economen

Plaats	Naam	Score 1975-1979	Score 1974-1978	
1	Theil, H. a)	542	423	(1)
2	Barten, A. P. a)	267	267	(2)
3	Van Praag, B. M. S.	261	261	(3)
4	Wichers, C. R. a)	188	118	(12)
5	Magnus, J. R. a)	186	111	(16)
6	Kapteyn, A. a)	182	112	(14/15)
7	Keller, W. J.	180	180	(4)
8	Neudecker, H.	151	151	(5)
9	Bartels, C. P. A.	149	149	(6)
10	Koopmans, T. C. a)	148	112	(14/15)
11	Hartog, J.	144	144	(7/8)
12	Kloek, T.	138	138	(9)
13	Weddepoel, C. H. N.	137	45	(40)
14	Harkema, R.	132	132	(10)
15	Fase, M. M. G.	116	78	(23)
16	Nijkamp, P.	113	113	(13)
17	Houthakker, H. S. a)	106	106	(17)
18	Van Dijk, H. K.	102	102	(19)
19	Steenge, A. E.	98	98	(20)
20	Tinbergen, J.	96	144	(7/8)
21	Schim van der Loeff, S.	94	94	(21)
22	Moerland, P. W.	88	88	(22)
23/25	Buyze, J.	66	11	(—)
	Van Nieuwkerk, M.	66	—	(—)
	Wansbeek, T. J.	66	11	(—)
26	Somermeyer, W. H.	64	128	(11)
27	Van Duijn, J. J.	62	62	(26)
28/29	Van Herwaarden, F. G.	61	46	(39)
	Wierenga, B.	61	61	(27)
30/31	Louter, A. S.	60	60	(28/29)
	Porsius, P.	60	60	(28/29)
32	Driehuis, W.	58	58	(30)
33/34	Den Butter, F. A. G.	57	57	(31/32)
	Ritzen, J.	57	57	(31/32)
35	Cramer, J. S.	53	53	(34)
36	Bomhoff, E. J.	52	52	(35)
37/39	Van Alphen, H. J.	50	50	(36/38)
	Maks, J. A. H.	50	50	(36/38)
	Merkies, A. H. Q. M.	50	50	(36/38)
40	Kuipers, S. K.	47	19	(—)

a) Werkt in het buitenland.

N.B. de getallen tussen haakjes geven de plaats op de ranglijst 1974-1978 weer.

land op de rand van de economische afgrond het zich permitteren om meer dan één derde van zijn economische *braintrust* zo maar te laten schieten?

- overheersend op de Top-40 zijn de micro-economen en de econometristen. Wat minder geprofileerd, maar toch ook duidelijk aanwezig, zijn de beoefenaren van de regionale economie en de publieke economie. Ondervertegenwoordigd lijken vooral de macro-economen en, meer in het algemeen, de economen die zich in ons land met het beleid bezighouden en in de media van zich doen horen;
- om in de Top-40 bedrijfseconomen te zoeken heeft men een *lampje*, en misschien ook wel wat sterkers nodig. Kennelijk hebben bedrijfseconomen geen behoefte het resultaat van hun werk internationaal te divulgeren. Waar blijft de tijd dat de hele wereld aan Limpergs voeten lag?
- in tabel 2 is per tijdschrift het aantal artikel weergegeven waaraan in 1975-1979 Nederlandse auteurs hebben meegewerkt. De *European Economic Review* en *Economics Letters* vallen goed in de smaak bij onze economen. Van de in totaal 122 artikelen zijn er maar liefst 77 gepubliceerd in bladen die tot het imperium van de Noord-Hollandse Uitgeversmaatschappij behoren. Opvallend is verder dat een aantal belangrijke tijdschriften, zoals de *Journal of Economic Literature*, *Journal of Economic Theory*, *Journal of Political Economy* en de *Review of Economic Studies* het helemaal of vrijwel helemaal zonder Nederlandse inbreng moeten stellen.

Conclusie

Wat meet de Top-40? Met de resultaten in de hand kan de lezer dit nu ongetwijfeld zelf beoordelen. Wie zijn conclusies in 100 bladzijden samenvat en laat publiceren in, bijvoorbeeld, de *Journal of Economic Literature*, zal over een jaar worden beloofd met een eerste plaats op de Top-40.

A. D. S. de Schuite